

MASKERS

Junior schuift het masker, waaraan hij een week heeft geploeterd, voor zijn gezicht. Hij zucht diep wanneer hij bij de balzaal aankomt. Wat een onzin, denkt hij. Alsof ik mezelf in een mysterie kan veranderen.

Hij trekt de cape dicht en opent de deur. Het gedreun van de bassen bonkt door zijn lijf. De spots werpen rood en blauw en geel licht door de ruimte.

Junior loopt meteen naar de bar, schenkt zichzelf een drankje in en gaat in een hoekje staan. Met zijn vrije hand wrijft hij over het boekje in zijn borstzak. Hij heeft zin om te tekenen.

‘Junior!’ schreeuwt iemand. ‘Wat een fantastisch masker! Heel origineel.’

Junior onderdrukt een lach. Zeventien seconden, en hij wordt al bij naam aangesproken. Meteen voelt hij zich bevrijd. Hij haalt zijn schetsboekje te voorschijn en ont-rafelt het touwtje eromheen met het potlood. Hij kijkt naar de dansende jongeren. Hij herkent An. Ze koos voor een Indisch masker. Natuurlijk ... Ze tolt en zwiert blootsvoets over de dansvloer. Haar cape vult de ruimte. Meteen voelt Junior zich bevrijd. Kon An maar een beetje van die uitbundigheid aan Jo geven. An wat minder

woorden. Jo wat meer. Zou dat werken? Of zou het dan saai worden?

Dan duikt er een nieuwe danseres op. Ze is klein, tener, maar ze danst explosief.

Junior stopt met schetsen.

An is gestopt met dansen, ze stapt langzaam naar achteren en schuifelt dan naar het deurtje achterin. Ze opent het, kijkt snel over haar schouder en glipt weg.

Wat heeft ze daar te zoeken? vraagt Junior zich af.

Maar zijn aandacht gaat al snel terug naar het figuurtje op de dansvloer.

An belandt in een kleine kamer. Het zachte maanlicht glanst op de parketvloer. Op de wanden verschijnen schimmen. An schrikt even, maar haalt dan opgelucht adem: spiegels.

Ze kijkt naar grillige versies van zichzelf. Dik en klein. Lang en smal. Of gewoon zoals ze is. Ze giechelt als ze aan de baron denkt, die zich hier verstopte in een jurk. Heeft hij gevoel voor humor, of is hij gek?

Dan hoort An opeens gefluister. Ze legt haar oor tegen haar spiegelbeeld. De wand kraakt lichtjes, een streep helder licht valt naar binnen. Ze verliest bijna haar evenwicht. Het gefluister gaat door.

An gluurdt door het kiertje. Haar ogen moeten wennen

aan het felle licht van de gloeilampen boven de kaptafel. Een vrouw zit op de stoel achter de tafel, die bezaaid is met make-up en pruiken. Haar grijze haar ligt in een wrong. Ze draagt een wijnrode satijnen jurk. De andere persoon draagt een zwarte cape, zoals iedereen vanavond. Het elastiekje van het masker knelt op het achterhoofd. An luistert gespannen naar de sissende woorden. ‘Het is allemaal jouw schuld. Je maakte iedereen gek. Je liet me in de steek! Hoe kan ik je ooit vergeven?’

Het wordt donker in Ans hart.

De gestalte in de zwarte cape zoekt iets, maar vindt het blijkbaar niet en verdwijnt door een deur naast de spiegel. De vrouw aan de kaptafel beweegt niet.

An haalt diep adem en spurt terug naar de balzaal. Ze merkt niets van wat zich op de dansvloer afspeelt. Leunend tegen het deurtje probeert ze haar hart te bedwingen. ‘Je liet me in de steek. Hoe kan ik je ooit vergeven?’

Het dreunt in haar hoofd op de maat van de bassen.

Ik *moet* het weten. Morgen zal ik het hen vragen, denkt ze. Ze wil naar Junior, maar ze kan zich niet bewegen.

Junior heeft niets in de gaten. Hij heeft alleen maar oog voor die ene. Ik weet wie dit is, denkt hij. Zo mooi. Ze gaat helemaal op in de muziek.

Het potloodje in zijn hand volgt haar bewegingen. Haar bovenlijf golft. Haar bekken wiegt. Haar voeten wippen

over ingebeelde obstakels. Lief en uitdagend tegelijk. Ze drijft het ritme op. Swingen wordt springen wordt rennen. Ze gooit zich in de lucht. Haar cape lijkt een parachute. Ze rolt over de marmeren tegels en springt weer op. En nog eens. En nog eens.

Ze stopt. Vluchtig raakt ze haar masker aan. Alsof ze zich ervan wil vergewissen dat ze nog steeds onherkenbaar is. Ze hoest en rent de zaal uit.

Junior moffelt zijn boekje weg en volgt haar.

Ze beweegt als een panter, denkt hij. Hij schrikt en houdt de pas in. ‘De panter,’ zo noemden ze zijn vader op het hoogtepunt van zijn voetbalcarrière.

‘Jo! Wacht!’ schreeuwt hij en hij zet het weer op een lopen. Het masker bengelt aan zijn nek.

Jo wiegt zachtjes heen en weer op de schommel.

Junior schurkt zich puffend tegen de boom en tovert een zak marshmallows tevoorschijn. Hij scheurt de zak open en propt drie zoete schuimpjes in zijn mond.

Jo schuift haar masker omhoog en pakt er eentje tussen duim en wijsvinger. Ze bijt een ministukje van het roze gedeelte en laat het smelten tussen tong en verhemelte.

‘Zoals jij danst.’ Hij laat een stilte vallen om aan te geven dat hij er geen woorden voor heeft.

Jo neemt een tweede marshmallow.

‘Waar heb je dat geleerd?’ Junior probeert achteloos te

klinken. Het helpt dat zijn mond vol snoep zit.
Jo haalt de schouders op. 'Ik kan dat gewoon.'
'Fantastisch!'
'Hoezo?' Ze begrijpt hem niet.
'Je schildert als de beste. Je danst als de beste.'
Jo haalt opnieuw de schouders op.
'Ik danste tijdens de optredens van mijn vader. Naast hem, bij zijn drumtoestel. Een kleuter op een podium, dat vonden de mensen leuk. Ik danste de nacht door. Geen bedtijd voor mij.'
'Is hij er niet meer?' vraagt Junior voorzichtig.
'Hij is er wel en hij is er niet.'
Ze staat op. Ze moet schilderen. Geen gemaskerd bal meer voor haar. Een gemaskerd bal is gevaarlijk.
'Goedenavond,' zegt ze zonder nadenken tegen de kokskop. Gekuch. Gehoest. Gezucht.
Jo kijkt geschrokken naar Junior. Hij smakt alsof zijn leven ervan afhangt, maar hij hoest niet.
Jo deinst achteruit. Met een trillende vinger wijst ze naar de mompelende kokskop.
Junior gilt.
Het hoofd gorgelt: 'Waar is Leda? Ik wil mijn Leda terug. Het is tijd. Waar is ze? Vind haar. Wie haar vindt, schenk ik mijn kasteel!'
De baron! Zijn hoofd zit vast in het gat.

'De zwarte ... De zwarte zwaan ...' Meer krijgt de oude man niet gezegd.
'We moeten hem bevrijden. Straks stikt hij,' beseft Jo.
Ze rammelen aan de deur. Die zit op slot.
'We moeten de sleutel halen.' Jo sleurt Junior mee.
Ze spurten naar het kasteel. Op de stenen brug loopt iemand heen en weer. Hij praat tegen zichzelf. Is het meneer Malfait? De stem is vervormd door het masker. Jo ontwaart een paar woorden.
'Adèle ... van jou ... te laf ... zonder masker ... mijn hart verlichten.'
'De sleutel!' schreeuwt Junior in paniek.
Een zwart lachend masker kijkt hen aan.
'Meneer Malfait?' Jo twijfelt. 'De sleutel van het atelier. De baron stikt!'
De persoon draait zich met een ruk om. Nu staart een zwart huilend masker hen aan.
Junior en Jo wijken terug.
De persoon zet zijn tweezijdig masker af. 'Ik ga al,' zegt meneer Malfait. Hij omklemt de sleutel. Zijn knokkels zijn wit.
Junior en Jo kijken elkaar aan.
'De zwarte zwaan ...' fluistert Junior. 'De enige zwarte persoon op het kasteel is Madjid. De nieuwe kok.'
'En An. En jij,' zegt Jo. Snel voegt ze eraan toe: 'Jij bent bij

mij. Maar waar is An?' Ze zwijgt. En dan, vol ongeloof: 'Weet je nog, bij het bos? Toen de kok ontslag nam. De baron noemde An "een prachtige zwarte zwaan".'

Junior haalt de schouders op. 'Iedereen draagt een masker. Misschien is er wel eentje van een zwarte zwaan.'

Stilte.

'Zou het wraak kunnen zijn?' vraagt Junior. 'Van de kok? De ontslagen kok?'

'Heeft An er iets mee te maken?'

'Ik heb het niet gedaan. Jij hebt het niet gedaan. Dat is alles wat we zeker weten.'

Hun vingers zijn in elkaar verstrengeld. Juniors hand is klam.

Zie je wel, denkt Jo. Een gemaskerd bal ... Levensgevaarlijk.

De volgende dag is het akelig rustig op het kasteel. Meneer Malfait en Adèle zijn naar het politiebureau en de baron rust in zijn torentje. Behalve Jo en Junior is iedereen naar huis voor het weekend.

'Mijn oma heeft gebeld. Ik heb haar alles verteld. Ze zei dat de baron nooit getrouwd is geweest. Ze heeft geen idee wie Leda zou kunnen zijn. Maar er is toch een verhaal of een legende van een vrouw die hier ooit verdween? Misschien heette zij wel Leda?'

'Dat ik daar zelf niet opgekomen ben!' Junior knijpt lief in haar schouder. 'Die arme man was bijna gestikt. Wie doet toch zoiets?' mompelt hij. 'En wat deed meneer Malfait op de stenen brug? Zou *hij* de baron door dat gat geduwd hebben?'

'Er ligt hem iets op het hart. Iets met Adèle. Ik heb een paar woorden opgevangen.'

'Ik hoorde niets.'

'Jij was in paniek.'

'Ja,' zegt Junior beschaamd.

'Kom,' zegt Jo resoluut, 'we gaan schilderen! Dan kunnen we die vervelende gevoelens vergeten.'

'Vergeten? Er loopt hier een onmens rond. Straks doet hij ons iets aan.'

'Kom mee of ga weg. Geen gezeur.'

Junior heeft geen zin om de dag zonder haar door te

brengen, hij haalt diep adem en kalmeert.
'Heb jij iemand gezien met een zwartezwanenmasker?'
'Niemand!' roept Jo. 'Kom.' Vastberaden loopt ze naar het atelier. Ze wil Junior in een kleurige wereld duwen waar hij licht en blij kan zijn.
Junior slikt even. Waar de stenen kokskop zat, is nu een gat. Gapend donker. Hij huivert.
'Laat het los. Misschien heeft de zotte baron zijn hoofd zelf door dat gat gestoken,' probeert Jo.
Junior knikt. Hij pakt een penseel en richt zijn aandacht op het schilderen. Het kwastje sopt en draait en veegt.
Jo volgt zijn bewegingen. 'Het is grappig,' zegt ze na een tijdje. 'Zo ongewoon. Iets helemaal anders dan wat ik al van je heb gezien.' Ze komt dichterbij. 'Het lijkt of die twee de randen willen wegduwen. De kleuren van de capes lijken van marsepein. Ik zou er wel in willen bijten. Die maskers ... Jij en ik?'
Ze schiet in de lach. Ondeugend kijkt ze naar Junior.
Zijn borst wordt warm.
'Ik lijk wel een ballon!'
Junior pakt haar hand en streelt ze.
Jo verstijft.
'Jou heb ik dikker gemaakt. Mezelf heb ik lichter gemaakt,' lacht hij.
Ze geeft hem een elleboogstootje. Zijn hand moet stop-

pen met strelen. Het is te veel. Te zacht. Te warm.
Junior denkt dat ze hem wil geruststellen. Hij interpreteert het als een 'zo-dik-ben-je-nu-ook-weer-niet-por'. Met zijn wijsvinger volgt hij de lijnen van de figuren.
'Door die kogelronde vormen lijken we op elkaar, maar we zijn te bol om echt te zijn.'
'Waarom schilder je ons gezicht zo? Ik herken mezelf, maar ik herken ook het masker dat ik gisteren droeg?'
'Wat is er mis met een masker?' vraagt Junior.
'Niets. Alles. Een masker toont niet wie je bent.'
'Weet je dat zeker? Wie ben je zonder jouw masker? Ken je Ensor? De schilder James Ensor?'
Jo schudt het hoofd.
'Als ik naar zijn schilderijen kijk, krijg ik een leeg gevoel. Ik word onzeker over mensen. Wie zijn ze? Wat willen ze? Ensor zag leugens en bedrog. Zijn schilderijen tonen mensen met maskers, en zo ontmaskert hij hen.'
Jo wil die Ensor zo snel mogelijk leren kennen. Zij ziet ook overal leugens en bedrog. Zij kan ook mensen ontmaskeren. Ze kan haar moeder ontmaskeren met haar ogen dicht. Of ze is blij, of ze is droevig. Iets tussenin bestaat niet.
Junior trekt haar bij haar vlecht naar zich toe.
'Ik wil ons ont-maskeren,' fluistert hij.
Jo wordt bloedrood. Ze trekt zich terug en staart naar het schilderij. Haar gedachten verdwijnen in het beeld van

haar en hem. Een zoete smaak vult haar mond. Ze lacht hem warm toe.

Hij zoent haar op de wang en zegt uitgelaten: ‘Dank je wel. Het is gelukt. Ik voel me veel beter nu.’

Haar gezicht staat in brand.

Junior legt zijn handen op haar schouders.

‘Mijn beurt.’ Jo loopt naar haar ezel. Ze drenkt de kwast in de rode verf.

‘Rood is jouw lievelingskleur,’ stelt Junior vast.

‘Zeker weten,’ zegt Jo.

Junior legt zijn vingertoppen tegen haar wang. Meestal bleek, maar soms blozendrood.

‘Rood is bloed, rood is liefde. Rood schittert en schreeuwt,’ fluistert ze en ze schuift van hem weg. ‘Rood maakt mij gelukkig.’

‘Rood is gevaarlijk,’ zegt Junior.

Jo hoort niet wat hij zegt. Ze zet een eerste punt met haar penseel. Stopt. ‘Wat is de ziel?’ vraagt ze, terwijl ze haar vlecht rond haar hals draait.

‘Jouw onzichtbare ik,’ antwoordt Junior prompt.

Jo knikt. Zo’n helder antwoord had ze niet verwacht. De ziel is datgene wat je bent, en wat je niet kunt zien.

‘We zijn zielsgenoten,’ zegt Junior. ‘Wij zien elkaar.’

Zondagavond. Gedaan met de rust. De meeste jongeren zijn terug. Jo haalt haar spullen uit de droogkast en propt ze in haar legertas. Opeens valt ze stil. Beelden in haar hoofd brengen haar naar de eerste verdieping van het kasteel. De anderen pakken hun koffers uit. De gewassen kleren vullen de kamertjes met de vertrouwde geur van thuis. Jo kijkt naar de stoffige muren. De cementen voegen verpulveren hier en daar. Haar wijsvinger gaat traag langs de grijze naden. Ze verliest het evenwicht. Haar hand zoekt steun op de koude, stenen tegels.

Stof kriebelt in haar keel. Ze hoest.

Ondanks het rare gevoel, beseft Jo opeens dat ze gelukkig is. Ze is graag bij Junior. Met en zonder woorden. En straks belt oma. Hopelijk heeft ze goed nieuws over haar ouders. In haar hoofd liggen Hanna en Ruben in het gras, in het gouden zonlicht. Weg donkerte.

Bij de achterdeur botst ze tegen meneer Malfait op.

‘Is het feest in je hoofd? Jo, wonderlijke fee met haar rare gedachten. Lang leve jouw fantasie!’

Jo giechelt.

‘Heb je Adèle gezien?’ vraagt meneer Malfait opeens ernstig. Ze schudt het hoofd. Ze denkt aan de flarden die ze hoorde op de stenen brug: ‘Adèle’. ‘Van jou’. Haar ogen fonkelen. Ze lijmt de stukjes aan elkaar. ‘Adèle, ik hou van jou?’ Ja!

Dat moet het zijn. Er waait liefde door het kasteel!
In de verte slaat de kerkklok. Zeven uur. Ze moet zich haasten. Kleren op haar kamer en dan meteen naar Junior.
‘Tot morgen, meneer Malfait!’ roept ze uitgelaten.
In de hal rent ze voorbij de nieuwe kok.
‘Hallo Madjid!’ roept ze vrolijk.
De man straalt, maar Jo merkt het niet.
‘Hoe heet je?’ roept hij haar achterna.
Ze stopt. ‘Jo,’ antwoordt ze kristalhelder.
‘Hallo meisje-Jo,’ zegt hij.
‘Da-ag!’ En weg is ze. De keuken uit. De hal in. Ze springt de trap op, met drie treden tegelijk. Ze opent de deur van haar kamer en zwiert de tas in een hoek. Hijgend gaat ze op haar bed zitten. Ze moet even tot rust komen.
Wat is er aan de hand? Is iedereen vriendelijk tegen haar of is zij vriendelijk tegen iedereen?
Ze kijkt naar de vloer. Die ligt bezaaid met vellen papier. Felle kleuren. Verschillende beelden. Maar overal dezelfde naam: *Junior*.
Ze slaakt een diepe gelukzalige zucht. Ze wil bij hem zijn.
Ook nu! Ja, nu meteen!
Buiten kijkt ze in de late zon. Licht stroomt tussen de berkenstammen. De wind danst om haar heen.
In het atelier staat Junior bij zijn ezel. Naast hem staat An. Waar hebben ze het over? Junior heeft een penseel

vast. Ze hadden toch afgesproken om samen te gaan wandelen? Jo slaat hen twijfelend gade. Door het gat waar de stenen kokskop zat, volgt ze het gesprek.
‘Ik ga morgen terug,’ zegt An. ‘Weet je zeker dat je niet meegaat?’
Junior schudt heftig het hoofd.
‘Heb je een fijn weekend gehad bij je ouders?’
‘Ik heb geen ouders,’ zegt An. ‘En ja, het was gezellig. Barbecue met de burens en de rest van de familie. Veel interesse voor wat ik hier uitvoer. Moeke en vake gaan voorbeeldig om met hun gekochte kind.’
Junior knikt.
‘Ik mis mijn ouders. Mijn moeder eigenlijk.’ Hij zucht.
‘Kom, laten we eraan beginnen,’ zegt hij dan. Hij bestudeert Ans gezicht.
Wat is Junior van plan? De kwast wordt gedrenkt in chocoladekleurige verf. Nee! Hij schildert An, vol energie. Fleurige rokken bollen op. Ans ogen stralen.
Jo ademt zwaar. Een stoffige wolk vult haar longen. Ze kan het hoesten niet tegenhouden. Ze buigt voorover, haar hand tegen haar pijnlijke borst.
Junior komt naar haar toegelopen en slaat haar zachtjes op de rug.
‘Kom,’ zegt hij. ‘Kom gauw naar binnen. Drink iets.’
An geeft Jo een glas water. ‘Ik heb iets ontdekt,’ vertelt ze

meteen. ‘Vorige vrijdag, de avond van het bal. Weet je nog?’ Jo staart naar Ans voeten. Zwart en vies. De roze nagellak is afgebladderd.

‘An denkt dat ze die vrouw heeft gezien. Die vrouw die dertig jaar geleden is verdwenen. Misschien is het die Leda waar de baron het over had?’

‘Wie zou het anders kunnen zijn? Waarom verstopt ze zich in het kasteel? Ze zat onbeweeglijk voor de spiegel. Een echte dame met zilvergrijs haar, opgestoken met een diamanten speld. Degene die tegen haar praatte, was kwaad op haar.’

Jo hoest. Ze moet even aan haar oma denken. Zilvergrijs haar. Sierlijk opgestoken. Een fonkelende speld.

‘Drink een beetje.’ Junior klinkt bezorgd.

‘Ga jij mee morgen? Op zoek naar haar? Want Dikkie-Dik is een bangerik. Hij wil niet mee, omdat het, *oh my god*, verboden is.’

Junior lacht ongemakkelijk naar Jo.

Die staart naar de zwarte, vieze voeten.

An merkt de groeiende spanning niet op. Ze ratelt verder. ‘Ik hou van verboden en verloren plekken. Misschien vinden we iets in verband met dat voorval met de baron. Misschien vinden we de stenen kokskop. Misschien vinden we een zwart zwanenmasker. Ik durf het wel!’

Ongegeneerd klopt An op Juniors borst. Junior schudt lachend het hoofd.

An verstomt. Kijkt ook naar haar voeten. De vervelende zinnen zijn er weer. Het hele weekend kolkten ze door haar hoofd. ‘Het is allemaal jouw schuld. Je liet me in de steek! Hoe kan ik je ooit vergeven?’ Het hadden haar eigen woorden kunnen zijn. Voor haar eigen m... Weg! Weg! Weg! Terug naar haar vrienden. Naar Jo, die geen antwoorden geeft, terwijl An geen vragen kan stellen. Bondgenoten zonder woorden.

‘Wat denk jij, Jojo?’

Jo kijkt moeizaam op. Haar blik is koud. Ze staart An zwiingend aan. Haar blik glijdt naar het schilderij. Maskers. Is An nu ook een zielsverwant? Ziet Junior haar ook zonder haar masker? Natuurlijk! An is echt. Ze neemt geen blad voor de mond. Houdt Junior daarvan? Waarschijnlijk wel. Jo’s lippen worden koud. Haar wangen kleuren rood. ‘Zeg! Wist je dat als je je billen hard dichtknijpt, al het bloed naar je kont zakt? De billen zijn de grootste spier van het lichaam. Knijp je billen samen en je bent van het blozen af! Goede tip, hè?’ An wacht niet op de reactie van Jo. ‘Ik ga mijn nieuwe portret ophangen in de wapenkamer. Ik zie jullie straks!’

‘Oké,’ antwoordt Junior. Hij legt zijn hand op Jo’s vlecht. ‘Gaat het? Je hebt nog altijd niet gedronken.’

Jo staart naar het schilderij.

Het is kapot. Vanaf nu kan ik alleen nog zwijgen, denkt

ze. Ze sluit de ogen en ziet Junior en An wandelen in het bos. Hand in hand. Ze stoppen bij de waterput. Ze kijken naar het donkere water. Ze schrikken, want in de put zinkt een meisje met waaierende haren tot op de bodem. Tot op het niets. Waar moeders zijn verdwenen.

An bekijkt haar nieuwe portret van op een afstandje. Ze is tevreden. Met een paar strakke lijnen heeft ze haar gezicht vormgegeven. Zoals een graffitikunstenaar: spetterend, vol kleur. An houdt het hoofd schuin. De pleister op haar felle mond bevalt haar. Deze pleister verzacht de wonde niet, hij snoert haar de mond. De pleister houdt alle vragen in haar opgesloten.

Het voorbije weekend tolden de vragen door haar hoofd. Snoert ze zichzelf de mond? An knikt. Dit is een eerlijk portret.

Net voor ze de wapenkamer wil verlaten, hoort ze iets. Ze kijkt achterom. Naast de wapenkast verschijnt een hand. Die rolt de grote wapenkast opzij. De hand wordt een arm, wordt een romp met een hoofd erop.

Meneer Malfait schuift de wapenkast terug, en loopt naar de deur.

‘Waar hangt hij nu weer rond?’ mompelt hij.

An maakt zich uit de voeten. Ze rent naar buiten, naar de vijver. Even afkoelen. Ze trekt haar rokken uit en duikt

in het water. Ze zwemt naar de bodem. Haar handen raken de glibberige grond. Zandwolkjes vertroebelen haar zicht. Ze ziet de stenen kokskop niet.

Als An aan de andere kant te voorschijn komt, hapt ze naar lucht. Ze bedenkt dat ze de plattegrond van het kasteel moet bestuderen. Is er een kamer achter de muur van de wapenkast?

Even drogen op het gras, en dan zal ze Junior en Jo over haar nieuwe ontdekking vertellen. De hemel is stralend blauw en er staat geen zuchtje wind. De druppels op haar huid drogen snel.

In het torentje verschijnt de baron aan het raam. Er staat iemand naast hem. An herkent de wijnrode jurk. De baron neemt de vrouw in zijn armen. De diamanten haar-speld schittert in het zonlicht. Ze dansen. Traag verwijderen ze zich van het raam.

An springt op, rent de vijver rond, grabbelt haar rokken bij elkaar en haast zich naar haar vrienden.